

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 510/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivicou Firstovou, Advokátska kancelária, Radlinského 1729, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XVI/2 Pz 88/16/1000 a jeho prípisom z 29. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v konaní vedenom

pod sp. zn. XVI/2 Pz 88/16/1000 a jeho prípisom z 29. septembra 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 9. novembra 2016.

2. Zo sťažnosti a z doplňujúceho podania z 22. novembra 2016 doručeného ústavnému súdu 29. novembra 2016 vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. ČVS: PPZ-100/NKA-PK-ZA-2014 zo 6. apríla 2016 bolo proti sťažovateľke vznesené obvinenie zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 a 3 Trestného zákona v súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 2 Trestného zákona spáchaného formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti predovšetkým poukazuje na znenie skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona, ktoré znie takto:

„Kto použije alebo predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo neposkytne povinné údaje, alebo použije prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev, z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami alebo v zastúpení Európskych spoločenstiev na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“

4. Skutok tvoriaci predmet obvinenia proti sťažovateľke je pritom formulovaný takto:

«Obvinená [REDAKOVANÉ] s vedomím o získaní nenávratného finančného príspevku prijímateľom [REDAKOVANÉ] (...) tvoreného z prostriedkov EÚ-ESF a z prostriedkov štátneho rozpočtu SR na realizáciu aktivít projektu s názvom „Vzdelanejší zamestnanec – stabilnejšia práca“ zameraného na vzdelávanie zamestnancov spoločnosti [REDAKOVANÉ] a s vedomím o nevykonaní lektorskej činnosti deklarovanými lektormi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v rokoch 2010 a 2011 zneužívajúc ich osobné údaje pomáhala v Bratislave, Zlatých Moravciach a na iných miestach v SR obvinenému [REDAKOVANÉ] neoprávnene zhromaždiť finančné prostriedky pochádzajúce

z tohto nenávratného finančného prostriedku, ktoré boli účelovo viazané a pôvodne vyplatené spoločnosti [REDAKOVANÉ] na základe jednotlivých žiadostí o platbu a naspäť doposiaľ neustáleným osobám, a to tak, že po pripísaní jednotlivých platieb pochádzajúcich zo spoločnosti [REDAKOVANÉ] v mesiacoch september 2010 až november 2011 na účet(...) patriaci [REDAKOVANÉ] vo výške 34.353,87,- € a j výške 45.840,47,- € obe osoby inštruovala k bezhotovostným úhradám na č. ú.:(...), v mesiacoch jún 2010 až september 2011 na účet(...) patriaci [REDAKOVANÉ] v úhrnne ktorých disponetkou je obvinená, ako i k jednotlivým výberom finančnej hotovosti, ktorú vo výškach odmien postupne vyberali a jej osobe fyzicky odovzdávali, na základe čoho bola s oboma osobami spísaná darovacia zmluva s [REDAKOVANÉ] na sumy 50.000,- € (obsahujúca aj iné platby obdržané od iných firiem), pričom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bez znalosti širších súvislostí až dodatočne nadobudli vedomosť o tom, že ich údaje a fiktívna lektorská činnosť boli v žiadostiach o platbu podkladom pre vyplatenie jednotlivých platieb pre spoločnosť [REDAKOVANÉ] a mali dodávať vzdelávacie a lektorské služby, ktoré v skutočnosti nikdy nedodali a žiadne takéto školenia neposkytovali, čím obvinená napomohla k spôsobeniu škody vo výške 56.136,04,-€, z toho na finančných prostriedkoch EÚ vo výške 47.715,63,- € a štátnemu rozpočtu SR vo výške 8.420,41,- € a tým umožnila spôsobenie sprenevery.»

5. Proti uzneseniu vyšetrovateľa podala sťažovateľka 12. apríla 2016 sťažnosť doručenú vyšetrovateľovi 13. apríla 2016 a podrobné dôvody sťažnosti uviedla v podaní z 22. apríla 2016.

6. V podanom opravnom prostriedku sťažovateľka namietala predovšetkým absenciu opisu skutku, ktorý by preukazoval naplnenie objektívnej stránky zákonnej skutkovej podstaty. Vyšetrovateľ totiž podľa jej názoru neoznačil jediný doklad, ktorý by mal byť falšovaný, nesprávny alebo neúplný, neoznačil žiaden povinný údaj, ktorý by nebol predložený, a neoznačil ani žiaden pôvodne určený účel, na ktorý boli poskytnuté prostriedky určené, ale ani iný účel, na ktorý mali byť prostriedky vynaložené. Vyšetrovateľ totiž iba uviedol, že sťažovateľka mala porušiť vybrané zmluvné a zákonné ustanovenia. Podľa nej pritom neoznačil žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali existenciu následku, teda protiprávne zadržanie prostriedkov.

7. Sťažovateľka ďalej namietala, že nedošlo k poskytnutiu prostriedkov z rozpočtu Európskeho spoločenstva, resp. z rozpočtu spravovaného Európskym spoločenstvom alebo v zastúpení Európskeho spoločenstva. Argumentovala pritom zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), z ktorého vyplýva, že prostriedky Európskej únie sa zaraďujú do príjmov štátneho rozpočtu s výnimkou prostriedkov súvisiacich s intervenčnými opatreniami, o ktorých osobitný zákon ustanoví, že sa vedú na samostatnom mimorozpočtovom účte (§ 7 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách). Ďalej je podstatné, že na použitie účelovo určených prostriedkov Európskej únie zaradených do príjmov štátneho rozpočtu sa v štátnom rozpočte rozpočtujú príslušné výdavky, pričom súčasťou výdavkov príslušnej kapitoly sú aj prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie (§ 8 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách). Z uvedených zákonných ustanovení podľa sťažovateľky nepochybne vyplýva, že prostriedky Európskych spoločenstiev sú poskytované len Slovenskej republike, nie konkrétnej právnickej alebo fyzickej osobe, ktorá uzatvorila s orgánom štátnej správy alebo inou právnickou osobou zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

8. Sťažovateľka ďalej argumentuje, že aj podľa odborného vyjadrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) sp. zn. MF/013679/2015-544 z 5. mája 2015, ktoré má k dispozícii, prostriedky Európskej únie sa zaraďujú do príjmov štátneho rozpočtu, a to po ich prevode z osobitného mimorozpočtového účtu ministerstva na príjmové účty príslušných ministerstiev ako poskytovateľov. Prostriedky Európskej únie sa stávajú vstupom do príjmov štátneho rozpočtu jeho súčasťou. Celý nenávratný finančný príspevok poskytnutý prijímateľovi je de iure (v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách) poskytnutý zo štátneho rozpočtu. Hneď ako prostriedky Európskej únie vstúpili do štátneho rozpočtu, podľa názoru sťažovateľky nie sú súčasne súčasťou rozpočtu Európskej únie a nie je preto možná situácia, aby identické prostriedky boli súčasne považované za prostriedky rozpočtu Európskej únie, ale aj za prostriedky patriace do štátneho rozpočtu.

9. Z uvedeného podľa sťažovateľky ipso facto vyplýva, že ak sú jednotlivým prijímateľom poskytované prostriedky iba zo štátneho rozpočtu, sťažovateľka, ale ani iný subjekt sa nemohli dopustiť trestného činu podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona, ktorý sa vzťahuje iba na prostriedky z rozpočtu Európskych spoločenstiev. Logicky, ak niekto nedostal prostriedky z rozpočtu Európskych spoločenstiev, nemohol ich ani poškodiť. Sťažovateľka sa preto nemohla dopustiť tohto trestného činu.

10. Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálny prokurátor“) č. k. VII/2 Gv 36/14/1000-91 z 23. mája 2016 bola sťažnosť podaná sťažovateľkou proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zamietnutá ako nedôvodná. Podľa názoru špeciálneho prokurátora použitá právna kvalifikácia podľa § 261 a § 225 Trestného zákona je ustálená intenzívnou rozhodovacou praxou Špecializovaného trestného súdu, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Preto je mylnou predstavou tvrdenie sťažovateľky, že pojmové znaky sprenevery uvedené v § 213 a v § 261 Trestného zákona sú totožné. Ak sťažovateľka uvádza, že pôvodné finančné prostriedky Európskych spoločenstiev sa stali súčasťou štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, platí, že za rozhodujúci treba považovať pôvodný stav finančných prostriedkov. Ak ich zdrojom sú fondy Európskych spoločenstiev, pre účely trestného konania nestrácajú tento svoj charakter ani následne, hoci sú z finančného hľadiska následne prerozdeľované cez štátny rozpočet Slovenskej republiky.

11. Sťažovateľka zdôrazňuje, že špeciálny prokurátor sa nevysporiadal s podstatou jej argumentácie, teda najmä so znením zákona o rozpočtových pravidlách, ktorý je kogentným právnym predpisom a ktorý stanovuje, že predmetné prostriedky sú súčasťou štátneho rozpočtu. Rovnako sa nevysporiadal ani s obsahom vyjadrenia ministerstva potvrdzujúceho argumentáciu sťažovateľky. Poukázal iba na rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sa však s argumentáciu sťažovateľky uvedenou v jej opravnom prostriedku nezhodujú, keďže sa týkajú otázky, aký je obsah pojmu sprenevera. V žiadnom prípade sa podľa sťažovateľky netýkajú právnej povahy prostriedkov poskytnutých prijímateľovi v tom zmysle, v akom argumentuje sťažovateľka.

12. Návrhom z 12. júla 2016 podaným v zmysle § 363 Trestného poriadku sťažovateľka požiadala generálneho prokurátora, aby zrušil právoplatné uznesenie o vznesení obvinenia proti nej.

Z listu generálneho prokurátora č. k. XVI/2 Pz 88/16/1000-6 z 29. septembra 2016 vyplýva, že návrhu sťažovateľky nevyhovelo, keďže nezistil namietané porušenie zákona.

Podľa názoru generálneho prokurátora nie sú pochybnosti, že sporné finančné prostriedky boli prostriedkami Európskej únie. To, že boli poskytnuté prostredníctvom príslušného výkonného orgánu Slovenskej republiky, ktorý je správcom, neznamená, že sú prostriedkami štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Slovenská republika zastúpená príslušnými výkonnými orgánmi je správcom prostriedkov poskytovaných Európskou úniou. Podrobne sa rozborom tejto námietky zaoberal už špeciálny prokurátor v odôvodnení uznesenia, ktorým zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia.

13. Podľa názoru sťažovateľky generálny prokurátor neoprel svoje tvrdenia o žiadne ustanovenie platného právneho predpisu, ale ani neuviedol, akými úvahami sa pri vyvodení záveru riadil. Zároveň sa nijako nevysporiadal s vyjadrením ministerstva, ktoré je v priamom rozpore s jeho záverom, keďže zákon o rozpočtových pravidlách jednoznačne stanovuje, že prostriedky z Európskych spoločenstiev vstupujú do rozpočtu Slovenskej republiky. Napriek tejto právnej úprave však generálny prokurátor podľa sťažovateľky mylne konštatuje, že Slovenská republika je správcom týchto prostriedkov.

14. Podľa názoru sťažovateľky ňou uplatnené námietky sú podstatné a majú vyslovene právnu povahu. Napriek všetkej vynaloženej snahe nebola spôsobilá identifikovať tie časti uznesenia špeciálneho prokurátora, resp. listu generálneho prokurátora, z ktorých by bolo možné zistiť spôsob, akým došlo k vysporiadaniu sa s jej podstatnými námietkami. Generálny prokurátor iba blanketovo poukázal na dôvody uznesenia špeciálneho prokurátora bez toho, aby uviedol, akým spôsobom sa špeciálny prokurátor vysporiadal s jej námietkami.

15. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že vyšetrovateľ a generálny prokurátor sa zamerali predovšetkým na zistenie rozsahu škody. Pre tento účel sa vykonali výsluchy svedkov a iné dokazovanie, ktoré v konečnom dôsledku môže mať vplyv na výšku spôsobenej škody a následne na určenie trestnej zodpovednosti a kvalifikácie skutku.

Naproti tomu skutočnosťou, komu bola spôsobená škoda, sa príslušné orgány nezaoberali, hoci práve toto bolo podľa sťažovateľky kľúčovým bodom pre záver o tom, či došlo alebo nedošlo k spáchaniu trestného činu. Vyšetrovateľ sa nesústredil na uvedenú podstatnú skutočnosť. V opačnom prípade by musel konštatovať, že zo strany sťažovateľky nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 Trestného zákona.

16. Sťažovateľka je presvedčená, že generálny prokurátor zákonným spôsobom nepreskúmal postup a rozhodnutie vyšetrovateľa a špeciálneho prokurátora. Odôvodnenie uvedené v jeho liste nenapĺňa ústavné kritéria kladené na obsah odôvodnenia rozhodnutí a postupov orgánov verejnej moci. Generálny prokurátor sa podľa sťažovateľky žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťami a s jej argumentáciou, hoci majú pre danú vec podstatný význam, keďže (okrem iného) sa týkajú nemožnosti jej trestného stíhania z právnych dôvodov. Generálny prokurátor postupoval iba formálne a odňal tak sťažovateľke mimoriadny opravný prostriedok vyplývajúci z § 363 Trestného poriadku.

17. Sťažovateľka ďalej zdôrazňuje, že je jej známa rozhodovacia prax ústavného súdu, podľa ktorej sa trestné konanie považuje za organický celok, pričom spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' porušenie ústavou chránených základných práv a slobôd, ku ktorým došlo v priebehu trestného konania, a ktoré neboli v jeho priebehu odstránené, ako aj skutočnosť, že ústavný súd obdobné sťažnosti odmieta v zmysle § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Sťažovateľke je známy aj názor ústavného súdu, v zmysle ktorého sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany

orgánov činných v trestnom konaní môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd.

18. V tomto prípade z pohľadu sťažovateľky ide o ochranu jej práva, aby sa generálny prokurátor jej návrhom v zmysle § 363 Trestného poriadku riadne zaoberal a následne svoje stanovisko preskúmateľným spôsobom odôvodnil. Jej námietky boli vyslovene právneho charakteru, týkali sa samotnej formulácie skutkovej podstaty trestného činu kladeného jej za vinu, ako aj platného právneho poriadku. Sťažovateľke nie je zrejmé, aké iné prostriedky nápravy, resp. korekcie pochybení dotýkajúcich sa jej základných práv v prípravnom konaní sa môžu použiť vo vzťahu k jej čisto právnym námietkam. Veď žiadne vykonávanie dôkazov a ani iné procesné úkony tvoriace predmet prípravného konania ipso facto nebudú mať vplyv na samotnú konštrukciu skutkovej podstaty, ale ani na stav platného právneho poriadku. Pritom riadne právne posúdenie skutku je podľa jej presvedčenia základným predpokladom pre zákonné vedenie trestného konania. Sťažovateľka sa len domáha, aby generálny prokurátor riadne a preskúmateľne zdôvodnil preskúmanie veci v zmysle § 363 a nasl. Trestného poriadku.

19. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd bolo postupom generálneho prokurátora konajúceho v mene Generálnej prokuratúry SR spočívajúcim v tom, že na základe návrhu sťažovateľa podaného v zmysle § 363 Trestného poriadku zo dňa 12.07.2016 v konaní sp. zn.: XVI/2 Pz 88/16/1000-6 zákonným spôsobom nepreskúmal napadnuté rozhodnutie policajta ČVS: PPZ-100/NKA-PK-ZA-2014 zo dňa 06.04.2016 ako ani uznesenie prokurátora spis. zn.: VII/2 Gv 36/1000-91, zo dňa 23.05.2016 porušené, keďže ich zákonným a preskúmateľným spôsobom nezdôvodnil.

2. Generálnej prokuratúre SR sa prikazuje, aby na základe návrhu sťažovateľa zo dňa 12.07.2016 podaného v zmysle § 363 Trestného poriadku na zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia ČVS: PPZ-100/NKA-PK-ZA-2014 zo dňa 06.04.2016 ako aj uznesenia prokurátora spis. zn.: VII/2 Gv 36/1000-91, zo dňa 23.05.2016, vec riadnym a zákonným

spôsobom preskúmala a výsledok preskúmania preskúmateľným spôsobom odôvodnila v súlade s ústavnými požiadavkami na obsah odôvodnenia.“

II.

20. Z uznesenia špeciálneho prokurátora č. k. VII/2 Gv 36/1000-91 z 23. mája 2016 vyplýva, že ním bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľkou proti uzneseniu vyšetrovateľa sp. zn. PPZ-100/NKA-PK-ZA-2014 zo 6. apríla 2016.

Podľa názoru špeciálneho prokurátora z vykonaných dôkazov je zrejmé bez najmenších pochybností, že sťažovateľka nekonala ako priamy páchatel', teda ako žiadateľ nenávratného finančného príspevku, ale tento príspevok pomohla štatutárovi spoločnosti [REDAKOVANÉ], vylákať, a teda konala ako pomocník v zmysle § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

Právna kvalifikácia konania sťažovateľky podľa § 225 a § 261 Trestného zákona je ustálená intenzívnou rozhodovacou praxou Špecializovaného trestného súdu, ako aj najvyššieho súdu v počte niekoľko desiatok rozhodnutí a konkrétne v tejto trestnej veci aj listom generálneho prokurátora č. k. XVI/2 Pz 119/15/1000-7 z 22. februára 2016, ktorým bolo negatívne rozhodnuté o návrhu jedného zo spoluobvinených v zmysle § 365 ods. 1 Trestného poriadku. Je preto mylnou predstavou tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorej pojmové znaky sprenevery uvedené v § 213 a v § 261 Trestného zákona sú totožné. Naopak, sú úplne odlišné a pojem sprenevery v § 261 Trestného zákona ustálila súdna prax v širšom zmysle slova tak, ako je ponímaný aj v napadnutom uznesení vyšetrovateľa. Práve z dôvodu, že poskytnutý nenávratný finančný príspevok je skutočne vlastníctvom jeho žiadateľa, ani v tomto konkrétnom prípade, ale ani v iných obdobných prípadoch nie je skutok kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 213 Trestného zákona, ale ako trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Trestného zákona, v rámci ktorého je pojem sprenevera vnímaný inak, t. j. širšie (pozri dôvodová správa k rekodifikovanému Trestnému zákonu, komentáre, rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 11/2013 a desiatky ďalších), teda ako použitie prostriedkov Európskeho spoločenstva v rozpore s ich pôvodným určením.

Ak sťažovateľka uvádza, že pôvodné finančné prostriedky Európskych spoločenstiev sa stali súčasťou štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (a teda ani preto nemôže ísť o trestný čin podľa § 261 Trestného zákona), z množstva súdnych rozhodnutí treba poukázať aspoň na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 12/2009, v rámci ktorého najvyšší súd v spore o súdnu príslušnosť rozhodol, že v obdobných prípadoch je na mieste právna kvalifikácia skutku podľa § 225, ako aj podľa § 261 Trestného zákona, čo zakladá pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu. Rozhodujúci je totiž pôvodný zdroj finančných prostriedkov a ak ich zdrojom sú fondy Európskych spoločenstiev, pre účely trestného konania nestrácajú tento svoj charakter ani následne, hoci z finančného hľadiska sú následne prerozdeľované cez štátny rozpočet Slovenskej republiky. Je preto zarážajúce tvrdenie sťažovateľky a jej obhajkyne, podľa ktorého poukazovanie na toto výstižné, vecné a presvedčivé rozhodnutie najvyššieho súdu z roku 2009, ktoré podstatným spôsobom ovplyvnilo následnú súdnu prax, odstránilo spory o príslušnosť súdov a odstránilo spory o právnu kvalifikáciu u obdobných skutkov podľa § 225 a § 261 Trestného zákona, je „nedostatočné a neodôvodnené“. Takéto tvrdenie sťažovateľky a jej obhajkyne nemožno vnímať inak ako sporné a čisto účelové.

21. Z listu generálneho prokurátora (v zastúpení jeho prvým námestníkom) č. k. XVI/2 Pz 88/16/1000-6 z 29. septembra 2016 doručeného právnej zástupkyňi sťažovateľky 10. októbra 2016 vyplýva, že trestné stíhanie sťažovateľky treba v danom štádiu konania považovať za dostatočne odôvodnené vykonanými procesnými úkonmi. Skutkovou podstatou trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Trestného zákona sú ochraňované finančné záujmy Európskej únie predovšetkým na území Slovenskej republiky. Táto skutková podstata má pôsobiť preventívne predovšetkým proti poškodzovaniu všetkých prostriedkov a fondov, ktoré sú Slovenskej republike poskytované v súvislosti s členstvom v Európskej únii.

V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa § 261 Trestného zákona sa nevyžaduje špecifický subjekt, a preto páchatelom tohto trestného činu nemusí byť len prijímateľ finančných prostriedkov. Pritom nie sú pochybnosti o tom, že sporné finančné prostriedky boli prostriedkami Európskej únie.

Skutočnosť, že sporné finančné prostriedky boli poskytnuté prostredníctvom príslušného výkonného orgánu Slovenskej republiky, ktorý je ich správcom, neznamená, že sú prostriedkami štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Slovenská republika zastúpená príslušnými výkonnými orgánmi je správcom prostriedkov poskytovaných Európskou úniou. Ochrana týchto prostriedkov sa realizuje aj trestným postihom osôb, ktoré prostriedky získajú, resp. používajú konaním v rozpore s príslušnými zákonnými ustanoveniami, čím sa realizuje príslušný dohovor Európskej únie, ku ktorému Slovenská republika pristúpila. Podrobne sa rozborom tejto námietky zaoberal už špeciálny prokurátor v odôvodnení jeho napadnutého uznesenia, s ktorým sa generálny prokurátor stotožňuje, keďže špeciálny prokurátor vecne reagoval na relevantné sťažnostné námietky uvedené aj v návrhu na zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia.

V tejto trestnej veci bola objektívna stránka trestného činu podľa § 261 Trestného zákona naplnená predkladaním nepravdivých údajov.

III.

22. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

24. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

25. Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. III. ÚS 152/03).

26. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

27. Podľa presvedčenia sťažovateľky trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 a 3 Trestného zákona sa nedopustila a ani sa nemohla dopustiť, keďže z § 7 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách vyplýva, že prostriedky Európskej únie sa zaraďujú do príjmov štátneho rozpočtu s výnimkou prostriedkov súvisiacich s intervenčnými opatreniami. Znamená to podľa nej, že prostriedky Európskej únie sú poskytované len Slovenskej republike, nie konkrétnej právnickej alebo fyzickej osobe, ktorá uzatvorila s orgánom štátnej správy zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Konkrétny subjekt teda dostáva nenávratný finančný príspevok

zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, čo podľa sťažovateľky vylučuje naplnenie skutkovej podstaty § 261 Trestného zákona.

28. Podľa názoru špeciálneho prokurátora a generálneho prokurátora z mnohých súdnych rozhodnutí, ale najmä z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 12/2009 vyplýva, že rozhodujúci je pôvodný zdroj finančných prostriedkov, a ak ich zdrojom sú fondy Európskych spoločenských, pre účely trestného konania nestrácajú tento svoj charakter ani následne, hoci sú prerozdeľované cez štátny rozpočet Slovenskej republiky.

29. Trestná vec proti sťažovateľke je v štádiu prípravného konania, resp. na začiatku prípravného konania.

Podľa názoru ústavného súdu (ak nedôjde k zastaveniu trestného stíhania ešte pred podaním obžaloby) bude v primárnej právomoci všeobecných súdov posúdiť (a to aj v rámci konkrétnych námietok sťažovateľky uplatnených v podanej sťažnosti), či prichádza alebo neprichádza do úvahy právna kvalifikácia skutku, za ktorý je sťažovateľka stíhaná, podľa § 261 Trestného zákona. Rovnako všeobecný súd posúdi (pokiaľ nedôjde k zastaveniu trestného stíhania ešte pred podaním obžaloby), či skutok tvoriaci predmet trestného stíhania nemožno považovať prípadne za iný trestný čin. V prípade ak dôjde k podaniu obžaloby, okresný súd sa s uvedenými námietkami sťažovateľky bude musieť vysporiadať najneskôr v rozsudku, v ktorom rozhodne o jej vine či nevine. Pokiaľ jej námietky neuzná, sťažovateľka bude mať možnosť podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho dôvodnosť jej námietok bude musieť preskúmať príslušný krajský súd v rámci odvolacieho konania. Ak ani stanovisko odvolacieho súdu nebude pre sťažovateľku priaznivé, bude mať možnosť podať ešte aj dovolanie a domáhať sa ochrany označených práv najvyšším súdom v rámci dovolacieho konania.

30. V uvedenej súvislosti ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru – ktorá, ako to vyplýva zo sťažnosti, je známa aj sťažovateľke (pozri bod 17 tohto uznesenia) – podľa ktorej základné právo na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) a právo

na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 695/2015).

31. Zo všetkých uvedených skutočností je zrejmé, že v tomto štádiu konania ústavný súd nie je povolaný poskytnúť ochranu sťažovateľke, keďže tá bude mať prípadne k dispozícii účinné prostriedky právnej nápravy. Jej podanie je teda z dôvodu predčasnosti neprípustné.

32. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2017